

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2021 – 2022

Limba și literatura română

Testul 2

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore

SUBIECTUL I**(70 de puncte)****Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.****Textul 1**

Nu se putea să nu pășim odată ceva și pe Tâmpa. Cu spinarea ei masivă, ușor ondulată, cu cocoasă stâncoasă la vârf, înțepenită ca un monstru preistoric în mijlocul Brașovului, se vedea în întregime de pe mica noastră terasă dintre acoperișurile cu țiglă roșie. Te puteai uita la ea ca la un nor verde pe cerul orașului. Sau ca la un animal care își schimbă mereu culoarea pielii. Primăvara, verdele ei era crud, apoi se făcea tot mai intens, tot mai închis, iar toamna devenea o splendoare, se păta mai întâi cu stropi de galben, apoi o inundau culorile calde, până când, în noiembrie, rămânea doar maronie. Se bruma la vârf și, în fine, se albea în întregime. [...]

Într-o vară, când cabana era încă întreagă, am urcat pe Tâmpa ca să descoperim tunelul care leagă Piața Sfatului de un loc din dosul șeii, după cum știe oricine a copilărit în Brașov. De știut, o știu toți, dar nimeni nu l-a găsit încă. Trebuia să-l găsim noi. Tunelul pornește din șaua Tâmppei, unde se afla cândva un altar al cetății Brassovia, și coboară vreo 350 de metri din cei 400 câți are munișorul nostru. Noi știam că acolo, în șa, e o peșteră. De mult voiam să-i descoperim intrarea, care ar fi putut coincide cu gura tunelului și, cum altă aventură nu se arăta la orizontul zilei de vacanță, ne-am pregătit pentru asta.

Ne-am echipat cu șort, teniși gri (doar Dina avea bascheți albi) și micile noastre rucsacuri făcute de domnul Blau, potrivit mărimea fiecăruia după vârstă, al meu ca o jucărie, ne-am luat la noi pâine și mere. Am scos din pivniță lopata cu care Nenea Ionel curăța iarna zăpada de pe trotuar, dar era îngrozitor de grea și nimeni nu era dispus s-o care. Până la urmă am găsit un soi de săpăligă, cea cu care Tanti se ducea la cimitir când trebuia să planteze flori la mormintele unor rude, pe care nu le știam decât din povești și am luat-o cu noi, sperând să nu i se observe lipsa, iar pe lângă asta, bricegele băieților și niște sfoară, lumânări și chibrituri, pentru cazul că găsim tunelul. [...]

Am intrat cu toții în peșteră, dar n-a fost nevoie de lumânări ca să vedem că se înfundă bine de tot după numai câțiva metri. Înăuntru era rece și am văzut o pătură zdrențuită. Sigur nu era a ursului. Am ieșit rapid și iar am ținut „consiliu”. Există posibilitatea ca tunelul să plece de undeva, din apropiere.

– Apucați-vă să căutați!

N-am prea înțeles ce am de făcut, dar m-am băgat și eu în niște tufișuri dese, pierzându-i pe ceilalți din ochi. Mi-am făcut zgârieturi pe brațe și pe picioare, n-am găsit nimic, așa că am ieșit și m-am așezat să mă odihnesc pe un mic scaun de stâncă netedă, încălzit de soare. Priveam în jur cu emoția aia pe care o ai când simți că se va întâmpla ceva important. Presimțirea asta nu m-a dezamăgit niciodată. Nici acum.

Ioana Pârvulescu - *Inocenții*

Textul 2

Tâmpa este un munte care aparține de masivul Postăvaru, localizat în sudul Carpaților Orientali, mai precis în Carpații de Curbură, și înconjurat aproape în totalitate de municipiul Brașov. Muntele este alcătuit în principal din formațiuni calcaroase formate în urma procesului de încrețire a scoarței terestre. Înălțimea maximă atinsă este de 960m (după unele surse 995m), la aproape 400 m deasupra orașului.

Mare parte a sa (150 ha) este instituită ca rezervație naturală de tip floristic, faunistic și peisagistic. Aceasta a fost înființată în anul 1980, urmând ca apoi, prin Legea Nr. 5 din 6 martie 2000 să fie declarată arie protejată de interes național. La baza desemnării acesteia se află mai multe specii de animale (urși, râși, lupi, fluturi - 35% din totalul speciilor din țara noastră), păsări și plante rare (crucea voinicului, obsiga bărsană) protejate la nivel european.

Cetatea Brașovia (sec. XII - XIII)

Construcția aflată între vârful și șaua Tâmpei se presupune că ar fi fost ridicată în timpul cavalerilor teutoni, între 1212 și 1218, iar dacă nu, atunci cu siguranță întărită. La 1241 abia au timp câteva familii de brașoveni să se adăpostească în ea din calea năvălirii tătarilor. În anul 1395, înaintea declanșării războiului cu turcii, Mircea cel Bătrân și-a adăpostit familia în cetate. După 24 de ani, la 1421, cetatea devine loc de refugiu pentru populația Brașovului, amenințată de sultanul Murad II. În același an, cetatea este dată ca zălog sultanului, turcii dominând de pe înălțime orașul. Fortificația devine astfel periculoasă pentru brașoveni și întreaga zonă. După ce reușesc s-o răscumpere cu ajutorul lui Iancu de Hunedoara, orașenii decid dărâmarea acesteia. Pietrele rezultate au fost folosite la întărirea cetății din vale, care tocmai se construia.

Cetatea se compune dintr-o incintă din piatră și un fel de mic bastion poligonal pe latura vestică, în vârful Tâmpei. De-a lungul zidurilor se aflau mici turnuri de apărare. În interiorul zidului de sud s-a descoperit urma unor mici încăperi ce au generat ipoteza că cetatea ar fi de epocă preromanică. În cetate mai exista o fântână adâncă și o capelă. Faptul că din trei părți fortificația era înconjurată de prăpăstii, iar a patra era bine apărată, făceau din aceasta una dintre cele mai greu de cucerit cetăți din Transilvania și Europa (de fapt, n-a fost ocupată niciodată, decât prin tratate).

După Al Doilea Război Mondial, a fost pusă în circulație o legendă care spune că în timpul Primului Război Mondial ar fi existat un tunel care lega Casa Sfatului cu o peșteră aflată pe Șaua Tâmpei. Povestea spune că, în acest tunel, au fost ținuti prizonieri germani, cu cele două intrări blocate. Confirmarea primei părți ar duce și la adevărarea teoriei lacului subteran, secăt, însă, căci altfel, la posibilitățile vremii, era imposibil să se găurească un tunel pe verticală, măsurând 350 m, atâta cât ar fi diferența de nivel între cele două ieșiri.

Ce se știe cu siguranță astăzi este că Tâmpa are în ea 3 sau 4 tunele dintre care numai unul circulabil în totalitate, în zilele noastre. Acesta din urmă leagă Casa Sfatului de un turn al fostei cetăți aflat la poalele Tâmpei (probabil Turnul Cuțitarilor sau Bastionul Postăvarilor). Toate acestea sunt închise astăzi cu grilaj, datorită pericolului de surpare pe care îl prezintă. Un veteran de război povestea că bombardamentele din 1943 - 1944 au blocat ieșirea unui tunel de adăpostire, îngropând de vii pe toți cei care se refugiaseră acolo.

(fragment extras de pe <https://ro.wikipedia.org/wiki/Tâmpa>)

1. Transcrie, din textul 1, un cuvânt care indică locul și unul care indică timpul desfășurării acțiunii.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

Copiii urcă pe Tâmpa pentru a descoperi:

2 puncte

- a) o peșteră.
- b) o fântână.
- c) ruinele unei cetăți.
- d) un tunel secret.

Răspunsul corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Micii exploratori descoperă în peșteră:

- a) gura unui tunel secret.
- b) o pătură zdrențuită.
- c) un turist.
- d) urmele unor animale sălbatice.

Răspunsul corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

2 puncte

Despre Cetatea Brașovului, se presupune că a fost ridicată în secolul:

- a) al XII-lea.
- b) al XIII-lea
- c) al XIV-lea.
- d) XX.

Răspunsul corect:

5. Notează X în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte:

6 puncte

Enunțul	Corect	Incorrect
Gura peșterii coincidea cu intrarea în tunelul secret căutat de copii.		
Copiii au luat cu ei în drumeție doar apă și pâine.		
Dimensiunea peșterii e descoperită de copii la lumina lumânărilor, pentru că nu aveau lanterne.		
Brașovenii decid dărâmarea Cetății pentru a preveni viitoarele atacuri ale turcilor.		
În timpul Primului Război Mondial ar fi existat un tunel care lega Casa Sfatului cu o peșteră din Șaua Tâmppei.		
Toate tunelele descoperite pe Tâmpa sunt accesibile astăzi vizitatorilor.		

6 puncte

6 puncte

[illegible]

8. Crezi că dorința de explorare poate fi motivată de curiozitate? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 90 de cuvinte, valorificând textul 1. **6 puncte**

9. Asociază fragmentul din *Inocenții*, de Ioana Pârvulescu, cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50-100 de cuvinte, o valoare culturală/umană comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Conțin diftong toate cuvintele din seria:

- a) „acopereau”, „picioare”.
- b) „aveam”, „țepoase”
- c) „splendoare”, „maronie”
- d) „știut”, „trebuia”;

Răspunsul corect

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Seria care conține doar cuvinte derivate este:

- a) „întregime”, „mărimea”.
- b) „numai”, „prostești”.
- c) „preistoric”, „oricine”.
- c) „țepoasă”, „primăvara”.

Răspunsul corect

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sinonimele potrivite cuvintelor subliniate din secvența: „Dacă alegeam totuși vreodată serpentinele era doar ca să le tăiem pe toate scurtăturile posibile, astfel încât drumul devenea foarte rapid și greu, atât la urcuș, când gâfâiai, cât și la coborâre, când alunecai.” se regăsesc în seria:

- a) odinioară; complicat;
- b) niciodată; dificil;
- c) întâmplător; anevoios.
- d) uneori; voluminos;

Răspunsul corect

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Cuvântul „gură” este folosit cu sens figurat în enunțul:

- a) Copiii au descoperit intrarea secretă în gura peșterii.
- b) Era cât pe ce să cadă într-o gură de canal.
- c) În gură îi rămăsese gustul acrișor al bomboanei.
- d) Se teme să nu-l vorbească de rău gura lumii.

Răspunsul corect

5. Selectează, din fragmentul următor, trei substantive aflate în cazuri diferite, pe care să le precizezi.

6 puncte

„De mult voiam să-i descoperim intrarea, care ar fi putut coincide cu gura tunelului și, cum altă aventură nu se arăta la orizontul zilei de vacanță, ne-am pregătit pentru asta.”

6. Transformă construcția activă din enunțul „Presimțirea asta nu m-a dezamăgit niciodată.” într-o construcție pasivă, precizând ce funcție sintactică va îndeplini, în noul enunț, substantivul cu funcție de subiect din construcția inițială.

6 puncte

Transformarea construcției: _____

Funcția substantivului: _____

7. Scrie părerea ta despre incursiunea copiilor, din primul text, sub forma unei fraze alcătuite din două propoziții aflate într-un raport de subordonare, precizând valoarea morfologică a elementului de relație.

6 puncte

8. Completează spațiile libere din textul de mai jos, reprezentând biletul unui copil lăsat mamei sale în ajunul plecării într-o drumeție, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze.

6 puncte

Dragă mamă, _____ (*a ști*, conjunctiv prezent, persoana a II-a, singular), că _____

_____ (*a voi*, indicativ, imperfect, persoana I, singular, forma negativă) să plec fără să-ți spun

destinația asupra _____ (*care*, genitiv, feminin, singular) ne-am decis pentru mica

noastră drumeție. Stai liniștită, voi avea grijă de mine!

20 de puncte

Imaginează-ți că ai participat cu prietenii/colegii tăi la o drumeție pe munte. Scrie un text narativ, de cel puțin 150 de cuvinte, în care să prezinți o situație neprevăzută din timpul drumeției, inserând o secvență descriptivă și una dialogată.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar încazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

[illegible]

A large rectangular area with rounded corners, outlined in blue, containing 25 horizontal black lines for writing.